

Cieszyn, 7 maja 2019 roku

Szanowna Pani
Monika Szlauer
Radna Rady Miejskiej Cieszyna

OŚR.0003.1.2019.1

Odpowiadając na Pani interpelację z dnia 15 kwietnia 2019 r. znak BRM.0003.74.2019 w sprawie utworzenia na terenie Cieszyna edukacyjnego sadu miejskiego, dostępnego dla wszystkich mieszkańców, pragnę podziękować za tę cenną inicjatywę. Z pewnością Pani propozycja jest warta realizacji, jednak z pewnym zastrzeżeniem, że kwestia lokalizacji na Cieślarówce wymaga głębszej analizy. Zgłaszane w ostatnim okresie postulaty docelowego zagospodarowania tego terenu są często sprzeczne ze sobą, w pewnym zakresie wykluczają możliwość nie tylko wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, a wręcz zakładają konieczność wycinki większości zadrzewienia już istniejącego. Tym niemniej w mojej ocenie istnieje możliwość utworzenia takiego sadu na istniejących komunalnych, ogólnodostępnych terenach zielonych zlokalizowanych na nieruchomościach komunalnych, położonych w rejonie ulic: Kossak-Szatkowskiej, Kołłątaja, Przybosia i Staszica. W związku z powyższym zobowiązałam podległe mi służby do opracowania odpowiedniej dokumentacji projektowej oraz podjęcie dalszych niezbędnych czynności, pozwalających na przystąpienie do realizacji powyższej inicjatywy jeszcze w roku bieżącym.

Jednocześnie pragnę odnieść się do poruszonej w Pani interpelacji kwestii wycinki i nasadzeń drzew, w tym drzew owocowych oraz miododajnych, z uwagi na mogące wynikać na tym tle nieporozumienia.

Sam termin „drzewa owocowe”, mimo że jest pojęciem języka prawnego (używanym m.in. w ustawie z dnia 16 kwietnia 200r o ochronie przyrody – tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.; dalej u.o.p.), to na gruncie obowiązujących przepisów nigdzie nie został zdefiniowany. Biorąc pod uwagę zarówno potoczne znaczenie tego terminu, jak i jego rozumienie na gruncie nauk przyrodniczych, przyjmuje się, że do drzew owocowych zalicza te

typowe i powszechnie użytkowane gatunki, które dają jadalne owoce używane przez człowieka, przy czym o owocowym lub ozdobnym charakterze konkretnego drzewa decyduje nie tylko jego przynależność gatunkowa, ale także cel, w jakim dane drzewo zostało posadzone oraz miejsce, w którym rośnie (z zastrzeżeniem, że chociaż tradycyjnie, aczkolwiek sporadycznie wykorzystywane są przez człowieka do celów spożywczych owoce np. dereni, bzu czarnego, jarzębin czy róży, to tego rodzaju drzewa i krzewy nie są zaliczane do owocowych). Co do zasady drzewa owocowe są bardzo słabo chronione zapisami u.o.p., ich usunięcie w zdecydowanej większości przypadków (poza np. nieruchomościami wpisanymi do rejestru zabytków, pasami drogowymi lub terenami zieleni ogólnodostępnej) nie wymaga żadnych czynności formalnoprawnych (tzn. uzyskania zezwolenia na usunięcie lub dokonanie zgłoszenia zamiaru usunięcia) i zależy wyłącznie od woli posiadacza nieruchomości, na której rosną. Natomiast pod pojęciem „drzewa i krzewy miododajne” rozumie się rośliny pożyteczne przede wszystkim z pszczelarskiego punktu widzenia, to znaczy dające pożytki w postaci nektaru lub pyłku. Do tej kategorii roślin zalicza się również szereg gatunków drzew i krzewów, które nie są gatunkami owocowymi, np. lipy, klony, irgi, ale również wierzby i olsze, przy czym te miododajne drzewa cenione są także przez przyrodników lub leśników jako pożyteczne dla wielu owadów, a nie tylko dla pszczoły miodnej.

Wskazany w interpelacji przykład usuwania dzikich zadrzewień owocowych (tarniny oraz mirabelek – najprawdopodobniej w tym przypadku chodzi o śliwy ałycze) rosnących wzdłuż torów kolejowych, to efekt wdrażenia w ostatnich tygodniach przez zarządcę infrastruktury kolejowej przepisów ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 710) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1227). W świetle powyższych przepisów *na gruntach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej drzewa i krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego (§ 1 przytoczonego rozporządzenia)*, co stanowi przesłankę do wydawanych przez Starostę Cieszyńskiego (organ kompetentny do prowadzenia w tym zakresie postępowań administracyjnych) zezwoleń na usunięcie szeregu drzew i krzewów rosnących wzdłuż linii kolejowych, nie tylko na terenie Cieszyna. Zapewniam, że wizualne oraz przyrodnicze i krajobrazowe skutki wskazanych powyżej przepisów są bulwersujące nie tylko dla Pani Radnej.

Pragnę również podkreślić, że służby miejskie co najmniej od ponad 20 lat, realizując nowe nasadzenia drzew i krzewów, konsekwentnie wprowadzają na tereny ogólnodostępnej zieleni miejskiej drzewa i krzewy gatunków pożytecznych dla owadów i ptaków, co przejawia się w sadzeniu w przeważającej większości drzew i krzewów liściastych, dających pożytki w postaci nektaru, pyłku lub owoców. Oczywiście tego typu rośliny drzewiaste wprowadza się na dany teren z uwzględnieniem kontekstu miejsca, czyli warunków siedliskowych i możliwości lokalizacyjnych (zwracając uwagę np. na sąsiedztwo dróg i chodników dla pieszych), czy też składu gatunkowego już istniejących zadrzewień parkowych lub przyulicznych. Wydaje się, że wartym zauważenia i docenienia efektem takiej polityki są m.in. zadrzewienie przyuliczne ul. Frysztackiej, tworzone przez miododajne grusze drobnowocowe (efektownie kwitnące wiosną i przebarwiające się jesienią), a także jarząby (jarzębiny) różnych gatunków, dające pożytki tak w okresie kwitnienia, jak i owocowania, sadzone np. wzdłuż ul. Kossak-Szatkowski lub ul. Miarki. Również z inicjatywy służb miejskich w 2017 r. Rada Miejska Cieszyna objęła ochroną jako pomnik przyrody okazałą gruszę pospolitą (domową), rosnącą przy ul. ks. Tomanka, mimo iż drzewo to było zgłaszane do usunięcia przede wszystkim z uwagi na uciążliwość związane np. z opadającymi owocami.

Z poważaniem

Gabriela Staszkievicz
(1)

Sporządził: Aleksander Dorda – naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Cieszynie

Rozdzielnik:

- 1 x Radna Rady Miejskiej Cieszyna – Pani Monika Szauer
- 1 x Przewodniczący Rady Miejskiej Cieszyna – Pan Remigiusz Jankowski
- 1 x MZD – a/a
- 1 x OŚR – a/a